

Durastanti udforsker kærlighedens genklang

Udsnit af bogcoveret til Durastantis prisbelønnede bog, der nu er udkommet på dansk med titlen *Fremmede jeg kender*.

Carina Wøhlk
19.08.2023

BØGER // ANMELDELSE – Med *Fremmede jeg kender* har italienske Claudia Durastanti begået et litterært mesterværk – en dannelsesroman om følelsen af fremmedhed blandt mennesker, der burde vække den allerstørste fortrolighed: *La famiglia. Familien*.

BOG: *Fremmede jeg kender*

Forfatter: Claudia Durastanti

Oversat af Majse Aymo-Boot

Er udkommet på **Forlaget Vinter** i 2023.

Der er flere måder at være døv på. Man kan fysisk være ude af stand til at opfange lyde. Og man kan være menneskeligt tonedøv – tunghør overfor andres behov og bekymringer.

Med *Fremmede jeg kender* har italienske Claudia Durastanti begået et litterært mesterværk – en dannelsesroman om følelsen af fremmedhed blandt mennesker, der burde vække den allerstørste fortrolighed: *La famiglia. Familien*.

Som Durastanti skriver et sted: ”Kærligheden har for mig altid været et spørgsmål om genkendelse”. Men hvordan kan man finde en klangbund hos dem, der lever i et lyddødt rum? Hvordan kan man opnå føling og fælles sprog med dem, der ikke kan indgå i en flydende samtale?

Fremmede jeg kender handler om at vokse op med to døve forældre i en familie, hvor tegnsprog aldrig bliver en kommunikationsform, og hvor forståelsen hele tiden brister. Bogen er et vidnesbyrd om, at det kan lykkes at finde en stærk stemme selv for den, der allerede som barn blev kendt som ”den stummes datter”.

Litterære hilsner

I *Fremmede jeg kender* myldrer det med henvisninger til kulturstof og citater af berømte forfattere. Titlen i sig selv sender så mange litterære hilsner, at læseren næsten taber pusten, allerede inden første sætning er læst.

Tanken falder umiddelbart på franske Albert Camus’ *Den fremmede* og tyrkiske **Orhan Pamuks** *Dette fremmede i mig* – og Durastanti selv reflekterer undervejs over både Camus og polske Maria Kuncewiczowas bog *La Straniera*, som den kom til at hedde på italiensk. Forfatteren kredser om den indre fremmedhed – om ”følelsen af ikke rigtigt at høre til”.

“Det dysfunktionelle er ikke bare forbundet med forældrenes funktionsnedsættelse. Det siver også ned igennem familiehistorien

Oversætter Majse Aymo-Boot har muligvis skelet til den engelske oversættelse af det italienske forlæg: *Strangers I know* – en oversættelse, der netop fremhæver spændingen imellem det fremmede og det fortrolige. På originalsproget hedder *Fremmede jeg kender* *La Straniera* – fuldstændigt som Maria Kuncewiczowas bog.

La Straniera er pudsigt nok også titlen på en opera af Bellini – handlingen og det brogede persongalleri i *Fremmede jeg kender* kunne bestemt holde til en operaopsætning. Om ikke andet taler Claudias mor ”som en sæbeopera”.

Dysfunktionel opvækst

Som handlingen skrider frem, forstår læseren hurtigt, at der er noget dysfunktionelt på færde. Det dysfunktionelle er ikke bare forbundet med forældrenes funktionsnedsættelse. Det siver også ned igennem familiehistorien. Der er

bogstaveligt talt meget, der ikke fungerer. Det handler ikke bare om at høre, men om at høre til. Og tilhørsforholdet sættes hele tiden på prøve.

Durastanti debuterede i 2010 og fik sit internationale gennembrud netop med bogen *La Straniera* (2019). Foto: Wikimedia

Claudia vokser op som et forsømt barn i en nomadetilværelse af en barndom – dels i storbyen New York i USA, dels i den lille flække Basilicata i Sydtalien. Moren drikker for meget. Faren gambler. Forældrene bliver tidligt skilt – og Claudia og hendes bror bliver gidsler i det drama i flere akter, som er forældrenes forhold.

Faren kidnapper Claudia for at få morens opmærksomhed. Og moren tager på strejftog med hende i hånden for at føle den svimlende frihed, hun nød som ung i Roms kulørte underverden – blandt hjemløse og stofbrugere.

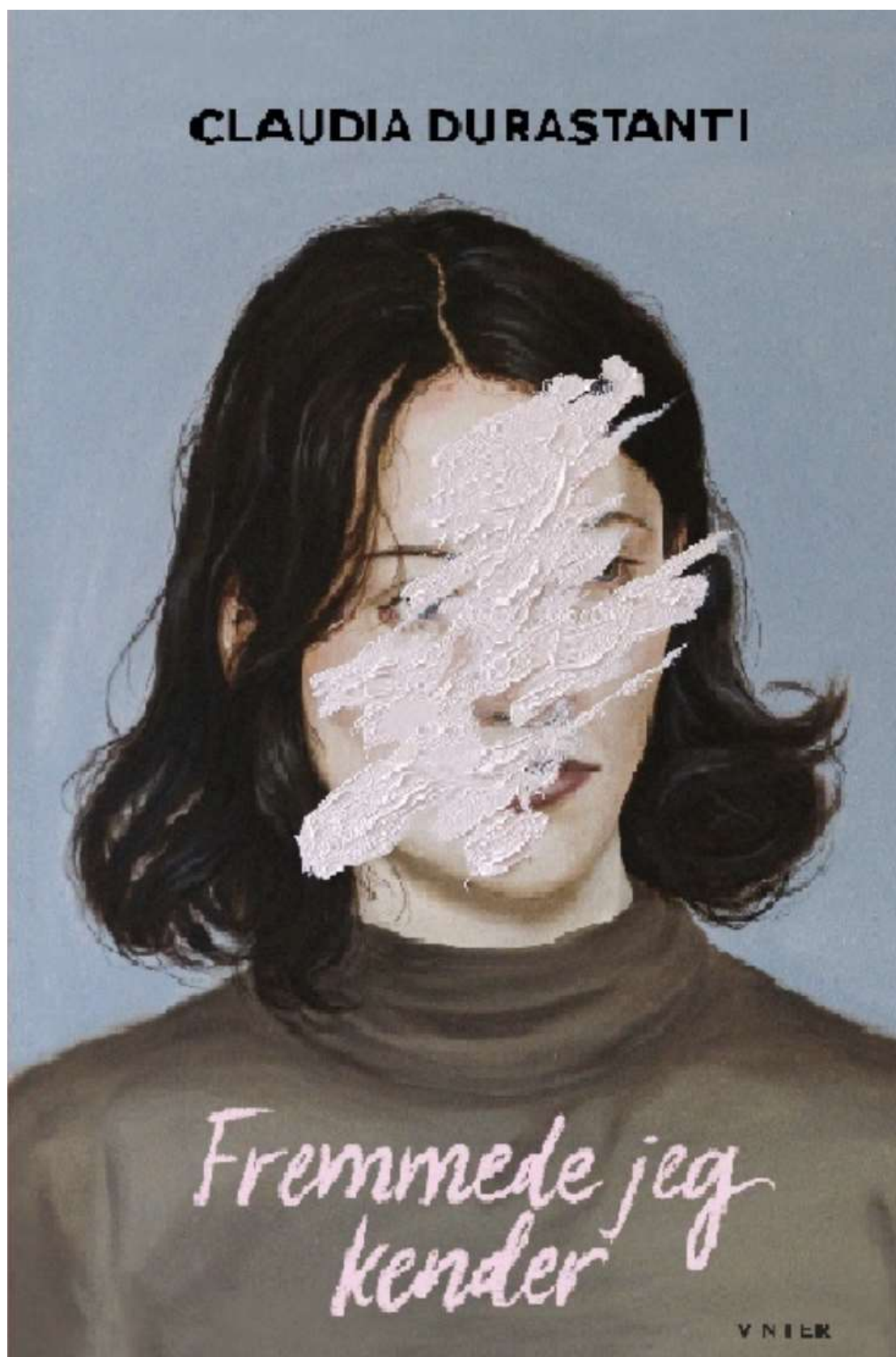
Romanen indeholder fremragende refleksioner over netop sprogets betydning og evne til at forme os som mennesker

Som voksen flakker Claudia også om. Altid på vej. Altid drevet af en længsel efter ”at opbygge familie overalt hvor jeg kom”. Gennem litteratur, musik, venskab og kærlighed skaber hun langsomt sin egen fortælling.

Det familiære mytestof

Romanen tager sit afsæt i forældrenes forskellige versioner af det møde, der kastede dem i armene på hinanden. Det familiære mytestof er vigtigt. Som Durastanti skriver, er vi alle ”bare... et ekko af en gammel mytologi”. Alle familier fortæller historier, men i dette tilfælde synes anekdoterne at læne sig op ad løgnen.

Var det faren, der reddede moren fra et overfald på gaden – eller var det moren, der reddede faren fra at tage livet af sig ved at springe ud fra en bro? Begge forældre har tilsyneladende brug for et narrativ, der giver dem hovedrollen som frelser. Hvilken version er sand?

Til allersidst i bogen stiller Durastanti selv spørgsmålet:

”Jeg er datter af en mand, som ikke kastede sig ud fra en bro, hver gang jeg mærker, at jeg rammer vandet, vender jeg tilbage. Når alt brister, står kærligheden ubrudt tilbage. Men er det en sand historie?”.

Sprogligt overskud

Durastanti skriver poetisk, præcist og prægnant. Hver sætning er mættet til bristepunktet. Hver side svulmer af sprogligt overskud – fornemt forløst af oversætter Majse Aymo-Boot. De sproglige billeder er så fysiske, at det næsten gør ondt i brystet: ”Når solen går ned i Basilicata, bliver himlen en lunge, der hoster blod op”.

Romanen indeholder fremragende refleksioner over netop sprogets betydning og evne til at forme os som mennesker. Durastanti, som selv har arbejdet som oversætter i en del år, er tydeligvis optaget af etymologi og sproglige nuancer. Blandt andet dvæler hun tankevækkende ved det italienske ord for at høre – *sentire*, som også betyder at føle.

Fremmede jeg kender er en begavet og bevægende roman, der klinger af en original forfatterstemme. Spids ører – og hold så et vågent øje med Durastantis forfatterskab. Det er værd at følge.

Læs også Carina Wøhlks dobbeltanmeldelse “Kunsten at overleve en barndom” her – om Alex Schulmans *Overleverne* og *Glem mig*.

døv

dysfunktionelle familier

Tegnsprog

tilhørsforhold

Carina Wøhlk

Carina Wøhlk er uddannet som teolog fra Københavns Universitet i januar 1993. I oktober 1997 blev Carina Wøhlk ansat som sognepræst og funktionspræst ved Helligaandskirken i København. Siden september 2015 har hun fungeret som...

Modtag POV Weekend, følg os på Facebook – eller bliv medlem!

Hold dig opdateret med ugens væsentligste analyser, anmeldelser og essays i **POV Weekend** – hver fredag morgen.

Det er gratis, og du kan tilmelde dig her →

Ja tak, send mig POV Weekend

POV er et åbent og uafhængigt dansk non-profit medie.

Har du mulighed for at bidrage til vores arbejde? Bliv medlem her →

25 kr./md.